

Wijziging van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996

SZW

23 juli 1998/nr. TZITG/98/14649b
Directie Toezicht

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Gelet op artikel 134, vijfde lid, van de Algemene Bijstandswet, artikel 57, derde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, alsmede artikel 57, vierde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

Besluit:

Artikel I

De Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996 wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 7, vierde lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. De zinsnede 'en is ingericht overeenkomstig het tweede lid bedoelde model' vervalt.

2. Aan het slot wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

Indien burgemeester en wethouders zich vóór 15 november van het jaar waarop de jaaropgave betrekking heeft jegens de minister schriftelijk akkoord verklaren met een verdergaande controle dan bedoeld in de vorige volzin, dan wordt de verklaring gebaseerd op een controle die is uitgevoerd overeenkomstig het in de bijlage beschreven single-audit controle- en rapportageprotocol.

B

Het controle- en rapportageprotocol, bedoeld in artikel 7, vierde lid, wordt vervangen door het controle- en rapportageprotocol Abw, loaw en loaz 1998 en het single-audit controle- en rapportageprotocol Abw, loaw en loaz 1998, die als bijlage bij deze regeling behoren.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 23 juli 1998.
De Minister voornoemd,
A.P.W. Melkert.

Toelichting

De nadere regelgeving van de Algemene bijstandswet kent een controle- en rapportageprotocol.

Het controle- en rapportageprotocol moet door de controlerende accountants in acht worden genomen bij het onderzoek en de accountantsverklaring bij de jaaropgave van de gemeenten voor de rijksvergoeding van de ten laste van de gemeente gebleven kosten van bijstand, zoals bedoeld in artikel 134 Abw. In het controle- en rapportageprotocol wordt de aard en omvang van de aandacht voor de naleving van de wetgeving door de gemeenten bij het onderzoek van de bij de gemeente fungerende accountant voor de accountantsverklaring bij de jaaropgave nader gespecificeerd. Daarbij wordt onder meer aangegeven welke mate van nauwkeurigheid de accountant moet betrachten. Het controle- en rapportageprotocol verduidelijkt de controle-behoefte.

Bij de oordeelsvorming voor de vaststelling van de rijksvergoeding van de Algemene bijstandswet heeft het controle- en rapportageprotocol een specifieke functie voor de uniformiteit van de accountantsrapportage bij de jaaropgaven van de gemeenten.

Wijziging controle- en rapportageprotocol 1998

Het controle- en rapportageprotocol Abw, loaw en loaz voor de bij de gemeenten fungerende accountants is met ingang van het vergoedingsjaar 1998 fundamenteel gewijzigd ten opzichte van voorgaande vergoedingsjaren. Er is een Single Audit protocol en een protocol zonder single audit paragrafen. Indien een gemeente haar accountant het Single Audit protocol laat gebruiken is rechtmatigheidsonderzoek door de rijksconsulent in beginsel niet meer aan de orde.

Het doel van beide controle- en rapportageprotocollen is te bewerkstelligen dat bij de oordeelsvorming van SZW om tot vaststelling van de rijksvergoeding Abw aan de gemeenten te komen, kan worden gesteund op de jaaropgave van de gemeenten en de accountantsrapportage bij de jaaropgave. De oordeelsvorming van SZW voor de vaststelling van de rijksvergoeding is een onderdeel van het toezicht van de minister op de uitvoering van de Abw, loaw en loaz door gemeenten. Bij het vaststellingsproces rijksvergoeding wordt de rechtmatigheid van de gemeentelijke declaratie en de daaraan ten grondslag liggende uitvoering beoordeeld.

Het Single Audit controle- en rapportageprotocol 1998 heeft als uitgangspunt dat de wetsinhoudelijke aspecten van de beslissingen van de gemeenten, die tot een voor de jaaropgave van belang zijnde bijstandsverstrekking resp. vordering leiden, onderdeel zijn van het onderzoek door de bij de gemeente fungerende accountant. Daarnaast voorzien de protocollen in voorschriften voor de accountant over de wijze van rapportage van de controlebevindingen.

Achtergrond Single Audit controle- en rapportageprotocol 1998

Met het Single Audit controle- en rapportageprotocol 1998 wordt feitelijk invulling gegeven aan het beginsel van single audit, zoals omschreven in de algemene toelichting van de Algemene bijstandswet. Hiermee is bedoeld dat de controle die de bij de gemeente fungerende accountant uitvoert voor de gemeenterekening, in beginsel ook bruikbaar is voor de accountantsrapportage die de gemeentelijke jaaropgave voor de rijksvergoeding Abw vergezelt.

Hiermee wordt voor het toezicht op de rechtmatigheid van de door de gemeente gedeclareerde kosten van bijstand invulling gegeven aan het bestuurlijk uitgangspunt dat het rijk zich bij haar tweedelijns toezicht in beginsel baseert op de beschikbare resultaten en documenten van de eerstelijns uitvoeringscontrole bij gemeen-

ten. Het rijk heeft, als zij bij haar tweedelijns toezicht gebruik maakt van de resultaten en documenten van de eerstelijns uitvoeringscontrole, de verantwoordelijkheid zich te vergewissen van de toereikendheid en kwaliteit van de resultaten en documenten van de gemeentelijke eerstelijns uitvoeringscontrole.

Ontwikkelingstraject eerstelijns uitvoeringscontrole en tweedelijns toezicht
Het controle- en rapportageprotocol voor de accountants over het vergoedingsjaar 1998 is de eerste fase in een ontwikkelingstraject, waarin de aandacht steeds verder verschuift naar een verslag over de uitvoeringsresultaten door de uitvoerende gemeenten. Dit ontwikkelingsstraject vloeit voort uit een afspraak tussen het rijk en de VNG. De beoogde situatie is dat de gemeenten zich verantwoorden over hun uitvoering van de Algemene bijstandswet in een zgn. verantwoordingsverslag. De taak van de accountant daarbij is certificering van de daarvoor in aanmerking komende gegevens in het verantwoordingsverslag van de gemeenten.

Het vergoedingsjaar 1998, waarin de accountant een verslag van bevindingen naar aanleiding van zijn onderzoek opstelt, is een overgangsjaar naar een situatie waarin de gemeenten zelf een verantwoordingsverslag over de uitvoering opstellen.

Zowel voor de accountant bij diens controle en de opstelling van het verslag van bevindingen, als voor de uitvoerende gemeente bij het opstellen van een verantwoordingsverslag geldt, dat een toereikende, betrouwbare en tijdige vastlegging van uitvoeringsgegevens door de gemeente een noodzakelijke voorwaarde is.

*De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A.P.W. Melkert.*

Bijlage 1

Bijlage bedoeld in artikel I

De krachtens artikel 134, vijfde lid Abw, artikel 57, derde lid loaw en artikel 57, vierde lid loaz te stellen regelen inzake de accountantsverklaring bij de jaaropgave en het onderzoek dat resulteert in die accountantsverklaring.

CONTROLE- EN RAPPORTAGEPROTOCOL 1998

(Single Audit) t.a.v. Abw, loaw en loaz

Aanleiding

De Abw, loaw en loaz worden door dan wel onder verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders uitgevoerd. Zij doen per kwartaal een opgave van de over die periode ten laste van de gemeente gebleven kosten, door middel van een declaratie zoals bedoeld in artikel 1, onder n. van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996 (verder te noemen: *Rau*).

Jaarlijks leggen burgemeester en wethouders verantwoording af over de uitvoering van de hier bedoelde wetten en worden de uiteindelijke over een bepaald vergoedingsjaar gemaakte kosten gedeclareerd, door middel van een ingediende jaaropgave als bedoeld in artikel 1, onder m. van de *Rau*. Ingevolge artikel 7, vierde lid van de *Rau*, dragen burgemeester en wethouders zorg voor inzending van de jaaropgave en de daarop betrekking hebbende accountantsverklaring per wet. Deze verklaring wordt afgegeven op basis van een onderzoek dat met inachtneming van het terzake vastgestelde controle- en rapportageprotocol is uitgevoerd.

Met ingang van het vergoedingsjaar 1998 verricht de bij de gemeente fungerende accountant ook de wetsinhoudelijke controle ten behoeve van het ministerie. Deze wetsinhoudelijke controle en de algemene controle van de jaaropgave vindt plaats met inachtneming van de ten aanzien van 1998 geldende regels, welke bij en krachtens de Abw, loaw en loaz zijn gesteld. Dit controle- en rapportageprotocol 1998 voorziet daarin. Daarmee wordt met ingang van 1 januari 1998 invulling gegeven aan het uitgangspunt van single audit.

Het uitvoeringsjaar 1998 is het eerste jaar waarover de bij de gemeente fungerende accountant ten behoeve van de minister ook de wetsinhoudelijke juistheid van de gemeentelijke bijstandsbepalingen beoordeelt. Het is echter mogelijk dat de uitvoeringsgegevens van de gemeente niet zodanig aanwezig of geordend zijn dat de accountant zonder meer onderzoek kan doen naar de genoemde wetsinhoudelijke juistheid. Indien deze situ-

atie zich voordoet dan dient dit in het accountantsoordeel tot uitdrukking te komen. De bewoordingen van de accountantsverklaring worden in dat geval aangepast (het voor 1998 geldende protocol is dan immers niet volledig in acht genomen) en ook in de toelichting op de desbetreffende verklaring(en) wordt hiervan door de accountant expliciet melding gemaakt van de oorzaken.

Het controle- en rapportageprotocol 1998 heeft de volgende indeling:

1. Algemene uitgangspunten

1.1 Het accountantsonderzoek

1.2 De jaaropgave en de accountantsverklaring

1.2.1 Het onderwerp van onderzoek

1.2.2 De reikwijdte van de accountantsverklaring

1.2.3 De te hanteren toleranties

1.2.4 De rapportagevoorschriften

1.3 De aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

1.3.1 Het onderwerp van onderzoek

1.3.2 De te hanteren goedkeurings- en controletoleranties

1.3.3 De rapportagevoorschriften

2. De jaaropgave en (kwartaal)declaraties

3. Aandachtspuntenlijst m.b.t. Abw, loaw en loaz

3.1. Algemeen

3.2. Aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

3.2.1 Gemeentelijk beleid

3.2.2 Het recht op uitkering

3.2.3 Onderzoeksverplichtingen gemeente

3.2.4 Opleggen en handhaven verplichtingen

3.2.5 Terugvordering en verhaal

3.2.6 Debiteuren

3.2.7 Administratieve boeten

3.2.8 De administratie

4. Het model van het 'Verslag van bevindingen' voor de Abw, loaw en loaz 1998 (inclusief de model-accountantsverklaringen 1998 voor Abw, loaw en loaz)

In dit protocol gebruikte afkortingen zijn:

Abw Algemene bijstandswet;

loaw Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers;

loaz Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

Rau Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996;

Bwr Besluit weigering rijksvergoeding Abw, loaw en loaz

Rfpm Regeling forfaitaire percentages maatregelen Abw, loaw en loaz.

1 Algemene uitgangspunten

1.1 Het accountantsonderzoek

Het onderzoek door de accountant omvat:

- a) de controle van de jaaropgave en (kwartaal)declaraties;
- b) de controle van de rechtmatigheid van de wetsuitvoering.

Ad a)

De controle van:

- de jaaropgave;
- de bij de jaaropgave behorende voor die wet relevante bijlagen, te weten:
 - het mutatieverslag terugvordering (voor Abw/loaw/loaz);
 - het mutatieverslag verhaal (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren leenbijstand onder beding van krediethypotheek (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren leenbijstand (voor Abw/Bz incl. Bob’);
 - het mutatieverslag ondernemers in de binnenvaart (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren overbruggingsuitkeringen (voor Abw);
 - het mutatieverslag terugvordering boeten (voor Abw/loaw/loaz); en
- de bij de jaaropgave behorende (kwartaal-/aanvullende- en slot-)declaraties, vormt de basis voor de *accountantsverklaring* welke deel uitmaakt van het door de accountant op te stellen *verslag van bevindingen*.

Ad b)

De rapportage naar aanleiding van de controle van de rechtmatigheid van de wetsuitvoering, aan de hand van de aandachtspunten, vindt eveneens plaats in het verslag van bevindingen. Ook onderzoeksbevindingen die géén invloed hebben op de strekking van de accountantsverklaring worden vermeld in het verslag van bevindingen. De situatie waarin burgemeester en wethouders uitvoering geven aan een

door het gemeentebestuur vastgesteld verbeterplan (als bedoeld in de circulaire van 11 september 1996; kenmerk BZ/UB/03723) ter opheffing van door de gemeente zelf geconstateerde tekortkomingen in de uitvoering van Abw, loaw en/of loaz, is geen reden voor een verminderde omvang van het onderzoek en/of andersoortige wijze van rapportering.

Dus ongeacht of de uitvoering van het gemeentelijk verbeterplan voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanleiding is geweest te besluiten om onder voorwaarden van een financiële maatregel af te zien, dient de feitelijke stand van zaken in de uitvoering door de accountant onverminderd in beeld te worden gebracht.

1.2 De jaaropgave en de accountantsverklaring

1.2.1 Het onderwerp van onderzoek

Het onderzoek richt zich op de rechtmatigheid, de juistheid, de tijdigheid en de volledigheid van de op titel van de Abw, loaw en loaz verantwoorde uitgaven en ontvangsten, zoals deze in de jaaropgave (met bijlagen) zijn opgenomen.

Het onderzoek strekt zich mede uit over die onderdelen van de administratie waarin zijn vastgelegd:

- de vastgestelde, berekende en verstrekte uitkeringen; alsmede
- de uit of in verband met de besluiten ontstane vorderingen op (gewezen) uitkeringsgerechtigden en/of derden, en de afwikkeling daarvan.

Eén van de rechtmatigheidsaspecten is ook of beslissingen, in het kader van deze wetten gedaan, zijn genomen door of namens het beslissingsbevoegde orgaan/persoon.

Tevens dient het onderzoek om de juistheid, volledigheid en tijdigheid vast te stellen van de informatie opgenomen in de bij de minister ingediende (kwartaal-, aanvullende en slot-)declaraties. Hierbij wordt vastgesteld of de in deze declaraties opgenomen aantallen en bedragen naadloos aansluiten met de gegevens in de jaaropgave (en de bijbehorende bijlagen). Indien deze aansluiting is vastgesteld, vormen deze declaraties de specificatie van de gedurende het jaar gerealiseerde soorten uitgaven en ontvangsten en uitgaven naar categorieën van personen.

1.2.2 De reikwijdte van de accountantsverklaring

De accountantsverklaring heeft met ingang van 1998 betrekking op de jaaropgave (met bijlagen) alsmede op die aspecten van de wetsuitvoering die zijn opgenomen in het *Besluit weigering rijksvergoeding Abw, loaw en loaz* (Stb.1996, 519; verder te noemen *Bwr*). Het model-verslag van bevindingen en modellen van goedkeurende accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz 1998 zijn als bijlage opgenomen bij hoofdstuk 4 van dit protocol.

Het is de bevoegdheid van de minister om de rijksvergoeding vast te stellen op basis van *alle* beschikbare gegevens. Ook als de strekking van de accountantsverklaring goedkeurend is, betekent dit niet dat de rijksvergoeding ook altijd wordt vastgesteld conform hetgeen in de jaaropgave is verantwoord.

Op grond van overige beschikbare informatie (zoals rapportage van de rijksconsulent sociale zekerheid of het door de accountant opgestelde verslag van bevindingen) kan de minister immers besluiten om, gelet op artikel 136, derde lid Abw, artikel 59, vierde lid loaw en artikel 59, vierde lid loaz, de vergoeding geheel of gedeeltelijk te weigeren en de reeds betaalde vergoeding geheel of gedeeltelijk terug te vorderen of te verrekenen. Nadere regels hieromtrent zijn opgenomen in het *Bwr*, alsmede in de Regeling forfaitaire percentages maatregelen Abw, loaw en loaz (Stcrt. 1996, 247; verder te noemen *Rfpm*).

1.2.3 De te hanteren toleranties

De bedragen opgenomen in de jaaropgave moeten exact aansluiten met de ingediende (kwartaal-, aanvullende en slot-) declaraties. Deze exacte aansluiting met genoemde declaraties geldt ook voor de uitgaven en ontvangsten welke in de bijlagen bij deze jaaropgave zijn opgenomen, alsmede voor de aansluiting tussen de in deze bijlagen opgenomen saldi per aanvang van het betreffende jaar en de saldi per ultimo van het voorgaande jaar. Voor de bedragen opgenomen in de voornoemde declaraties geldt een goedkeuringstolerantie van 5% over de jaaropgave als geheel.

1.2.4 De rapportagevoorschriften

De controle van de jaaropgave wordt afgesloten met een accountantsverklaring die betrekking heeft op de jaarop-

gave als saldo c.q. resultaat van de ingediende declaraties en de bij deze jaaropgave behorende bijlagen.

De verklaring omvat zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid van de verantwoorde bedragen én kwantiteiten (aantallen uitkeringontvangenden, verstrekkingen en debiteuren). Voor de verklaring die wordt verstrekt, geldt een verplicht te gebruiken tekst waaruit ten minste blijkt dat de controle is uitgevoerd met inachtneming van de in dit controle- en rapportageprotocol gegeven voorschriften. Zie voor de model accountants-verklaringen hoofdstuk 4 van dit protocol (bijlagen 1a, 1b en 1c).

Indien de verklaring een niet goedkeurende strekking heeft (bij overschrijding van de tolerantie), dienen de bewoordingen van de verklaring te worden aangepast en de redenen daarvan te worden gemotiveerd in die verklaring.

In dat geval dient in hoofdstuk 2.1 van het verslag van bevindingen een uitgebreide toelichting te worden gegeven over de geconstateerde fouten en de oorzaken hiervan.

De fouten moeten worden gekwantificeerd, waarbij zowel bij de financiële als bij de niet-financiële fouten wordt aangegeven wat de geschatte fout is voor dat onderdeel van de uitvoering. Ook de controlebevindingen die geen invloed hebben op de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring, worden vermeld in hoofdstuk 2.1 van het verslag van bevindingen. Het model-verslag van bevindingen is opgenomen in hoofdstuk 4 van dit protocol.

1.3 De aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

1.3.1 Het onderwerp van onderzoek

Het onderwerp is de rechtmatigheid van de wetsuitvoering, voor zover die direct dan wel indirect verband houdt met kosten die bij het rijk gedeclareerd worden. Uitgangspunt bij deze rechtmatigheidstoets zijn de normen zoals die ontleend worden aan de geldende wet- en regelgeving. In de aandachtspuntenlijst (zie hoofdstuk 3 van dit protocol) zijn die bepalingen uit wet- en regelgeving opgenomen die van belang zijn bij de rapportage over de rechtmatigheid van de wetsuitvoering. Het is noodzakelijk dat bij de aandachtspunten de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve

organisatie en interne controle, alsmede de opzet en uitvoering van de operationele behandelingsprocessen worden getoetst. Het gaat hierbij onder meer om:

- de verplichte handelingen (bv. zijn zo nodig bedragen teruggevorderd dan wel op derden verhaald);
- de procedures met daaraan verbonden termijnen (bv. hebben de her-, debiteuren- en beëindigingsonderzoeken tijdig plaatsgevonden);
- de aanwezigheid van documenten (bv. liggen aan de uitkeringen dan wel vorderingen besluiten ten grondslag);
- de overeenstemming van de in de besluiten vastgestelde hoogte van de uitkeringen met de op dat moment geldende wettelijke bedragen, enz.

1.3.2 De te hanteren goedkeurings- en controletoeranties

Er wordt onderscheid gemaakt in wel en niet in geld te waarden aandachtspunten.

Voor de wél in geld te waarden aandachtspunten geldt per hoofdstuk resp. per aandachtspunt een tolerantie van 5%, te rekenen over de jaaropgave als geheel.

Hebben (de som van) tekortkomingen bij kwantificering een groter financieel beslag dan 5% van de door de gemeente gedeclareerde rijksvergoeding (eventueel samen met hetgeen ten aanzien van de jaaropgave is geconstateerd), dan dient dit feit altijd gevolgen te hebben voor de strekking van de accountantsverklaring.

Voor de niet in geld te waarden aandachtspunten geldt per aandachtspunt dat tekortkomingen met een foutverwachting groter dan 5% signaleerd moeten kunnen worden.

Het staat de accountant vrij zijn eigen controle-aanpak te kiezen.

1.3.3 De rapportagevoorschriften

Omtrent de controle van de aandachtspunten wordt gerapporteerd in het verslag van bevindingen (zie hoofdstuk 4 van dit protocol).

Per aandachtspunt dient de accountant zijn bevindingen gekwantificeerd te rapporteren (ook indien de fout binnen de tolerantie blijft).

Kwantificering bestaat uit vermelding van het aantal verrichte waarnemingen en van het aantal waarnemingen waarin de fout/tekortkoming is geconstateerd. Hierbij worden (zo mogelijk) ook de bedragen vermeld. Tevens wordt de geschatte invloed van deze

fout/tekortkoming geëxtrapoleerd naar het gehele aandachtspunt (in bedragen resp. kwantiteiten).

Indien de tekortkoming zich voordoet ten aanzien van een in het *Bwr* genoemd aspect van de wetsuitvoering, én is het geldelijk beslag van deze tekortkoming niet exact of bij benadering vast te stellen, dan wordt dit geldelijke beslag berekend aan de hand van de *Rfpm*.

Voorts geeft de accountant per hoofdstuk (groep van aandachtspunten) een conclusie. Deze kan worden gegeven in de termen 'voldoende' of 'onvoldoende'. Een alternatief is dat de accountant bij zijn conclusie aangeeft dat de procedures conform de regelgeving hebben plaatsgevonden. Indien de tolerantie (5%) wordt overschreden dient het oordeel 'onvoldoende' te worden gegeven. Voorzover de aandachtspunten geen invloed hebben op de bedragen en aantallen zoals opgenomen in de jaaropgave/declaraties én bijlagen bij deze jaaropgave, hebben zij uiteraard geen invloed op de strekking van de accountantsverklaring. Eventuele opmerkingen van de accountant worden dan weergegeven in het verslag van bevindingen.

2 De jaaropgave en (kwartaal)declaraties

Door de accountant wordt zowel onderzoek gedaan naar de aansluiting tussen declaraties en jaaropgave, als naar de gegevens in de jaaropgave zelf. De werkzaamheden omvatten:

Onderzoek naar de aansluiting tussen jaaropgave en ingezonden declaraties 2.1 Beoordeel de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de informatie opgenomen in de (kwartaal-, aanvullende en slot-)declaraties, en stel vast dat de daarin opgenomen aantallen en bedragen naadloos aansluiten met de gegevens in de jaaropgave (en de bij die jaaropgave behorende bijlagen). NB. de beoordeling van de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de informatie opgenomen in de (kwartaal-, aanvullende en slot-)declaraties behoeft slechts te leiden tot opmerkingen en een conclusie in het rapport van bevindingen.

Eventuele geconstateerde tekortkomingen inzake de kwartaal- of aanvullende declaraties hebben derhalve geen invloed op de strekking van de accountantsverklaring bij de jaaropgave.

ve, mits de geconstateerde verschillen en onjuistheden via de slotdeclaratie zijn gecorrigeerd, én de jaaropgave ook niet anderszins nadelig beïnvloed wordt door de in de kwartaal- en aanvullende declaraties geconstateerde onjuistheden en tekortkomingen. Middels slotdeclaratie(s) dient derhalve -waar nodig- alsnog een juiste verantwoording per declaratiecode te zijn gerealiseerd.

Onderzoek naar de gegevens in de jaaropgave

2.2 Vaststellen dat indien een besluit aangaande bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart is genomen, de gemeente daartoe bevoegd is (artikel 25 Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.3 Vaststellen dat juiste bedragen voor de kosten van uitvoering van de bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart zijn gedeclareerd (artikel 26, tweede lid van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.4 Vaststellen dat juiste bedragen voor de kosten van onderzoek in het kader van bijstandsverlening aan zelfstandigen zijn gedeclareerd (artikel 26, eerste lid van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.5 Vaststellen dat alle besluiten met betrekking tot:

- de terugvordering en het verhaal van verstrekte uitkeringen;
- het buiten invordering stellen van de Abw-, loaw- en loaz-vorderingen, tijdig en juist zijn opgenomen in de mutatieverslagen bij de jaaropgave.

2.6 Vaststellen dat ten aanzien van de mutatieverslagen bij de jaaropgave:

- aansluiting bestaat met de overeenkomstige bijlage van het vorig dienstjaar (de beginstand van dit dienstjaar moet overeenstemmen met de eindstand van het voorafgaande dienstjaar);
- de toe-/afname op grond van genomen besluiten en aantallen vorderingen overeenstemt met de gemeentelijke administratie terzake;
- de toe-/afname van vorderingenbedragen aansluit met de onderliggende verantwoordingen in de kwartaaldeclaraties;
- de saldi per 31/12 voor zowel bedragen als aantallen juist zijn vastgesteld.

2.7 Vaststellen dat bij cessie van inkomsten (sociale verzekeringsuitkeringen, alimentatie e.d.) alleen de kosten van

de verleende aanvullende bijstand zijn gedeclareerd en de verantwoorde ontvangsten dus geen gecedeerde inkomsten bevatten).

2.8 Vaststellen dat de juiste gemeentelijke jaarverhouding tussen bijstandsnorm en toeslag is bepaald (artikel 134, derde lid Abw; evenredige toerekening).

2.9 Vaststellen dat, rekening houdend met deze juiste jaarverhouding, de splitsing van de bedragen over de diverse rubrieken van de declaraties juist en volledig heeft plaatsgevonden.

3 Aandachtspuntenlijst Abw, loaw en loaz

3.1 Algemeen

Eventuele opmerkingen, vermeld in een verslag van bevindingen (of in een accountantsverklaring) over een voorgaand dienstjaar, bezien op afwikkeling.

3.2 Aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

3.2.1 Gemeentelijk beleid

De accountant dient in dit kader vast te stellen:

- a. dat er een plan en een beleidsverslag, als bedoeld in artikel 110 van de Gemeentewet tot stand zijn gekomen;
- b. dat deze tenminste zijn gericht op de onderwerpen genoemd in artikel 118 Abw resp. art. 42 loaw/loaz;
- c. dat deze elk kalenderjaar door het gemeentebestuur zijn vastgesteld;
- d. dat bij verordening is vastgesteld voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verhoogd of verlaagd, en op grond van welke criteria de hoogte van die verhoging of verlaging wordt bepaald (art. 38, eerste lid Abw);
- e. dat deze verordening tevens voldoet aan de overige relevante bepalingen van de Abw (o.a. de overige leden van artikel 38 Abw).

Toelichting

De relevante wetsartikelen voor de oordeelsvorming door de accountant zijn hierboven al vermeld.

In het verslag van bevindingen wordt in ieder geval melding gemaakt:

- van het ontbreken van een (beleids-)plan en/of een beleidsverslag;
- of in het (beleids-)plan en het beleidsverslag aandacht is geschonken aan

tenminste de in artikel 118 Abw resp. art. 42 loaw/loaz genoemde onderwerpen;

- indien het beleidsplan niet voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar door burgemeester en wethouders is vastgesteld (in dat geval wordt vermeld per welke datum vaststelling heeft plaatsgevonden);
- of het (beleids-)plan door de gemeenteraad is goedgekeurd;
- per welke datum het beleidsverslag over het voorafgaande jaar door de gemeenteraad is vastgesteld.

3.2.2 Het recht op uitkering

Vaststellen dat besluiten inzake het recht op uitkering bij de aanvraag of later in het uitkeringsproces zijn genomen, in overeenstemming met de wet zijn genomen.

Bij de oordeelsvorming moeten de volgende aspecten worden betrokken:

- 1) gemeentelijke verordeningen, beleidsplannen en werkinstructies welke van invloed kunnen zijn op het recht op uitkering;
- 2) toepassing doelgroepomschrijving;
- 3) hebben burgemeester en wethouders bij de toekenning van de bijstand rekening gehouden met de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de betrokken persoon, de noodzakelijkheid van de kosten en de aanwezigheid van voorliggende voorzieningen;
- 4) zo nodige toepassing van Besluit krediethypotheek bijstand;
- 5) juiste toepassing Besluit krediethypotheek bijstand (voorschriften/ vrijlating vermogen/ doelgroep);
- 6) bijstandsverlening aan zelfstandigen;
- 7) hoogte en ingangsdatum van de bijstand (juiste norm/grondslag, overlijdensuitkering, relatie bijzondere bijstand);
- 8) de middelen (inkomen/vermogen, vrijlatingsbepalingen).

De relevante wetsartikelen en besluiten en regelingen bij deze onderdelen zijn:

Abw:

- Artt. 7, 8, 9, en 12 (kring van rechthebbers)
- Artt. 11, 13, 15, 16 en 17 (bijzondere toepassingen)
- Artt. 19, 20 en 22 t/m 24 (vorm van de bijstand)

<p>Artt. 26 t/m 37, 38, tweede lid en 76 (hoogte van de bijstand) Artt. 42 t/m 44 en 46 t/m 54 (de middelen)</p>	<p>3.2.3.3 Vaststellen dat de beëindigingsonderzoeken tijdig zijn verricht en dat in deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze de beëindigingsdatum is vastgesteld en de afwikkeling van de wederzijdse verplichtingen is geregeld (artikel 3, <i>Rau</i>)*</p>	<p>over géén uitkering is verstrekt dient als volgt gehandeld te worden. Maanden waarover niet tot uitbetaling van de uitkering is overgegaan zonder dat het recht formeel beëindigd is (bijvoorbeeld omdat betrokkene eenmalig inkomsten heeft ontvangen die meer bedragen dan de toepasselijke bijstand), tellen wél mee bij de eventuele berekening van achterstandsmaanden. Wanneer het recht op bijstand wél formeel onderbroken is geweest (en er dus sprake is van een beëindigingsbeschikking en een nieuwe toekenningsbeschikking), dan begint de heronderzoektermijn bij de hernieuwde toekenning van voorafaan te lopen, als betrof het een volstrekt nieuw geval.</p>
<p>loaw/loaz: Artt. 2 en 3 (kring van rechthebbenden) Artt. 4, 5 en 6 (voorwaarden voor het recht op uitkering) Artt. 9 en 10 (hoogte van de uitkering) Artt. 11 ev (geldend maken van het recht op uitkering)</p>	<p>* Indien wordt geconstateerd dat er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn dan wordt in het verslag van bevindingen, de tekortkoming als volgt gekwantificeerd. Kwantificering strekt zich naast een omschrijving van de aard van het manco, ook uit tot vermelding van de omvang van de tekortkoming in relatie tot het relevante bestand (in een percentage). ** Indien wordt geconstateerd dat er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn dan wordt in het verslag van bevindingen de tekortkoming als volgt gekwantificeerd: ● de omvang van de tekortkoming uitgedrukt in een percentage van het relevante bestand (het relevante bestand is het bestand waarin heronderzoek nodig was); ● de geconstateerde gemiddelde termijnoverschrijding in maanden.</p>	<p>Relevante wetsartikelen, besluiten en regelingen zijn:</p>
<p>Nadere regelgeving: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Stb 1995, nr. 203) Besluit krediet hypotheek bijstand (Stb.1995, nrs 204 en 496) Bijstandsregeling vakantietoeslag 1996 (Stcrt. 1995 nr. 248) Regeling gebruikelijke vakantieduur Abw (Stcrt. 1998, nr. 53) Besluit gelijkstelling vreemdelingen Abw, loaw en loaz (Stb. 1998, nr. 308) Inkomensbesluit loaw (Stb. 1986, nr. 658 en 1997/ 387) Inkomensbesluit loaz (Stb. 1987, nr. 305)</p>	<p>De in §3 van de <i>Rau</i> genoemde termijnen betreffen het aantal uitkeringsmaanden. Wat dient daaronder te worden verstaan ? Ten behoeve van een <i>uniforme meting</i> geldt het volgende. Wanneer in de loop van januari uitkering wordt toegekend over januari, ongeacht de datum met ingang waarvan de toekenning geschiedt, dan geldt de maand januari als eerste uitkeringsmaand. Wordt in januari besloten om met ingang van februari uitkering toe te kennen, dan geldt februari als eerste uitkeringsmaand.</p>	<p>Abw: Art. 65 (inlichtingenverplichting belanghebbende en identiteit) Art. 66, eerst t/m zesde lid (verstrekking gegevens en bewijsstukken, algemene en specifieke onderzoeksverplichting burgemeester en wethouders) Art. 68, vierde t/m zesde lid (niet behandelde aanvraag, voorwaarde voor kunnen nemen van een besluit en uitzondering daarop) Art. 69 (opschorting van de bijstand) Art. 70, eerste en tweede lid (vereisten inhoud besluit) Art.117 (de administratie)</p>
<p>Overig: Gemeentelijke toeslagenverordening Gemeentelijke beleidsplannen</p>	<p>Wordt de uitkering in februari toegekend met terugwerkende kracht tot januari, dan geldt februari als eerste maand. Er mag immers van worden uitgegaan dat de gemeente ten tijde van de besluitvorming over de meest actuele stand van zaken m.b.t. de voor het recht op uitkering zijnde gegevens beschikt. De meting van de termijnen geschiedt in hele kalendermaanden. Indien na het intake-gesprek een uitkering wordt verleend, dan wordt ervan uitgegaan dat de eerste uitkeringsmaand plus de eerstvolgende zeven maanden van deze uitkering worden gedekt door onderzoek en heronderzoek samen. Analooq geldt dit voor de maand waarin de beslissing op het heronderzoek is genomen plus de eerstvolgende zeven maanden. Voor de goede orde: indien er sprake is van een onderzoeksplan als bedoeld in artikel 2 en/of 4 <i>Rau</i>, dan wordt uiteraard gerekend met de op grond daarvan geldende (afwijkende) termijnen. Met betrekking tot een maand waar-</p>	<p>loaw/loaz: Analooq aan de Abw zijn de volgende artikelen van belang: 13, 14, eerste t/m zesde lid, 16, vierde t/m zesde lid, 17, 18, eerste en tweede lid, en 41.</p>
<p>3.2.3 Onderzoekverplichtingen gemeente 3.2.3.1 Vaststellen dat bij onderzoeken bij de aanvraag voor een uitkering, alsmede bij heronderzoeken, aandacht is geschonken aan alle relevante aspecten voor het (opnieuw) vaststellen van het recht op uitkering (het volledigheidaspect)* 3.2.3.2 Vaststellen dat de heronderzoeken tijdig zijn verricht (artikel 2, <i>Rau</i>)**</p>	<p>De meting van de termijnen geschiedt in hele kalendermaanden. Indien na het intake-gesprek een uitkering wordt verleend, dan wordt ervan uitgegaan dat de eerste uitkeringsmaand plus de eerstvolgende zeven maanden van deze uitkering worden gedekt door onderzoek en heronderzoek samen. Analooq geldt dit voor de maand waarin de beslissing op het heronderzoek is genomen plus de eerstvolgende zeven maanden. Voor de goede orde: indien er sprake is van een onderzoeksplan als bedoeld in artikel 2 en/of 4 <i>Rau</i>, dan wordt uiteraard gerekend met de op grond daarvan geldende (afwijkende) termijnen. Met betrekking tot een maand waar-</p>	<p>Nadere regelgeving: Bbz (eventueel artikel 19) <i>Rau</i> (toelichting op artikel 2, eerste lid, onder c alsmede de artikelen 5 en 6)</p> <p>3.2.4 Opleggen en handhaven verplichtingen Vaststellen dat in alle daarvoor in aanmerking komende gevallen verplichtingen aan Abw-, loaw en loaz-uitkeringen zijn verbonden, en dat is toegezien op naleving daarvan.</p> <p>De relevante wetsartikelen, besluiten en regelingen bij deze onderdelen zijn:</p> <p>Abw: Art. 14 (tekortschietend besef van ver-</p>

antwoordelijkheid/ maatregelverplichting)	25 sept. 1995, nr. BZ/VOL/3247a (Stcrt. 1995, 188)	De relevante wetsartikelen, besluiten en regelingen bij deze onderdelen zijn:
Art. 14a t/m 14f (administratieve boete)	3.2.5 Terugvordering en verhaal	Abw:
Art. 65 (inlichtingenverplichting)	3.2.5.1 Vaststellen dat invulling is gegeven aan de in de Abw, loaw en loaz opgenomen terugvorderingsverplichting.	Art 66, zevende lid
Art. 69, derde, vierde en vijfde lid (herziening/intrekking bijstandsbesluit)	3.2.5.2 Vaststellen dat invulling is gegeven aan de in de Abw opgenomen verhaalsverplichting.	loaw/loaz:
Art. 70, derde en vierde lid (trajectplan als bijlage)		Art. 14, zevende lid
Art. 106 (verplichtingen in relatie tot arbeidsinschakeling, aard en doel)	De relevante wetsartikelen zijn:	Nadere regelgeving:
Art. 107 (onthefing i.v.m. sociale/medische redenen/zorgplicht kinderen jonger dan 5 jaar)	Abw:	Art. 4 Rau; art. 2 Rfpm
Art. 108 (instellen vordering uitkering levensonderhoud)	Hoofdstuk VI, par. 2, met uitzondering van de artikelen 80 en 85	
Art. 110 (medewerking vestiging hypotheek/ zekerheden geldlening)	Hoofdstuk VII	3.2.7 Administratieve boeten
Art. 111, eerste lid (plicht gemeente bevordering gebruik voorzieningen zelfstandige bestaansvoorziening/voorlichting en bemiddeling in dit kader)	loaw/loaz:	3.2.7.1 Vaststellen dat bij het opleggen van een administratieve boete voldaan is aan het gestelde in:
Art. 112 (verplichtingen zelfstandige)	Hoofdstuk II, par. 5	<ul style="list-style-type: none"> ● artikel 14a, vijfde lid Abw; ● artikel 14b, eerste t/m vierde lid Abw; ● artikel 14d, eerste en tweede lid Abw; ● artikel 20a, vijfde lid loaw en loaz; ● artikel 20b, eerste t/m vierde lid loaw en loaz; ● artikel 20d, eerste en tweede lid loaw en loaz.
Art. 113 (voorwaarden verbonden aan de uitkering)	3.2.6 Debiteuren	3.2.7.2 Vaststellen dat het besluit waarbij een boete wordt opgelegd de termijn of de termijnen vermeldt waarbinnen deze moeten worden betaald, alsmede de wijze waarop het besluit, bij gebrek aan tijdige betaling, overeenkomstig artikel 14f Abw en artikel 20f loaw en loaz zal ten uitvoer worden gelegd (artikel 14 c, eerste lid Abw en artikel 20c, eerste lid loaw en loaz).
Art. 114 (noodzakelijke scholing/ ontheffing)	3.2.6.1 Vaststellen dat debiteurenonderzoeken op belanghebbenden tijdig zijn verricht en dat deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze hebben plaatsgevonden (betreft debiteuren terugvordering; art 4 Rau).*	3.2.7.3 Vaststellen dat een administratieve boete is opgelegd:
Art. 115 (onbeloonde arbeid)	3.2.6.2 Vaststellen dat debiteurenonderzoeken op derden tijdig zijn verricht en dat deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze hebben plaatsgevonden waarbij duidelijk is wat de betalings- en aflossingsverplichtingen zijn (betreft debiteuren verhaal; artikel 4 Rau).*	<ul style="list-style-type: none"> ● binnen een jaar nadat burgemeester en wethouders de belanghebbende overeenkomstig artikel 14b, vierde lid, in de gelegenheid hebben gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen (artikel 14e, eerste lid Abw en artikel 20e loaw en loaz); ● binnen vijf jaar nadat de desbetreffende gedraging heeft plaatsgevonden (artikel 14e, tweede lid Abw en artikel 20e loaw en loaz).
Art. 144 (experimenteer mogelijkheden)	3.2.6.3 Vaststellen dat de vorderingen, voortkomend uit de uitvoering van de hier genoemde wetten en terzake opgenomen in een debiteurenadministratie niet verjaard zijn.	3.2.7.4 Vaststellen bij de tenuitvoerlegging van de besluiten het gestelde in artikel 14f, tweede, derde, vierde, zesde, zevende, tiende en elfde lid Abw, en artikel 20f, eerste, derde t/m zevende, tiende en elfde lid loaw en loaz in acht is genomen.
loaw/loaz:	3.2.6.4 Vaststellen dat de oorzaak van het afboeken van vorderingen is gelegen in de individuele omstandigheden van de debiteur en geen oorzakelijk verband heeft met omstandigheden welke binnen de invloedssfeer van de gemeente zijn gelegen.	De relevante wetsartikelen zijn al bij de aandachtspunten genoemd.
Art. 18, derde en vierde lid (gestelde verplichtingen)		3.2.8 De administratie
Art. 20 (maatregelverplichting gemeente)		Vaststellen dat in de administratie een juiste, volledige en tijdige vastlegging is gewaarborgd van:
Art. 20 t/m 29f (administratieve boete)		
Art. 34, eerste lid (plicht gemeente bevordering gebruik voorzieningen zelfstandige bestaansvoorziening /voorlichting en bemiddeling in dit kader)		
Art. 35 (verplichtingen in relatie tot arbeidsinschakeling, aard en doel)		
Art. 36 (onthefing i.v.m. sociale/medische redenen/zorgplicht kinderen jonger dan 5 jaar)		
Art. 37 (onthefing i.v.m. noodzakelijke scholing/opleiding)		
Art. 38 (onbeloonde arbeid)		
Overig:		
Maatregelenbesluit Abw, loaw en loaz (Stb. 1996, 360)		
Besluit tarieven administratieve boeten Abw, loaw en loaz (Stb. 1996, 415)		
Besluit passende arbeid schoolverlaters en academici d.d. 1 dec. 1995 (Stb. 1995, 604)		
Regeling vrijstelling van verplichtingen Abw, d.d. 20 apr. 1995, nr BZ/UB/1396 (Stcrt. 1995, 83)		
Regeling noodzakelijke scholing, d.d.		
	* Indien er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn geconstateerd dan wordt de tekortkoming in het verslag van bevindingen, als volgt beschreven en gekwantificeerd:	
	● een omschrijving van de aard van de tekortkoming;	
	● de omvang van de tekortkoming in relatie tot het relevante bestand (uitgedrukt in een percentage);	
	● het aantal maanden, indien de tekortkoming zich in een deel van het vergoedingsjaar heeft voorgedaan.	

- besluiten vanwege aanvragen (om een voorziening);
- besluiten vanwege onderzoeken (primaire onderzoek/heronderzoeken);
- besluiten vanwege uitkeringen (b.v. vanwege gemelde omstandigheden van invloed op de hoogte van een uitkering);
- besluiten met betrekking tot verdelingen;
- besluiten met betrekking tot verplichtingen;
- uit besluiten voortkomende betalingen;
- uit besluiten voortkomende ontvangsten.

Indien er tekortkomingen zijn geconstateerd dan wordt in het verslag van bevindingen tevens het aantal maanden vermeld waarin deze zich in het vergoedingsjaar hebben voorgedaan. Per tekortkoming wordt voorts aangegeven op welke van de onder 3.2.8 geformuleerde typen besluiten deze betrekking heeft.

Toelichting:

Aspecten die tevens bij de oordeelsvorming moeten worden betrokken zijn:

- 1) de dossiervorming;
- 2) de zichtbare en controleerbare vastlegging van bewijsstukken ten behoeve van het besluitvormings-, uitvoerings-, controle- en verantwoordingsproces (art. 117, eerste lid, onder c Abw; art. 41, eerste lid onder c van de loaw en loaz; art. 6.1 Rau);
- 3) de samenhang tussen de diverse vastleggingen en bewijsstukken (art. 6.2 Rau);
- 4) de samenhang per wet tussen de totalen in de administratie en van de onderdelen van de declaratie en jaaropgave (art. 6.3 Rau).

De relevante wetsartikelen, en besluiten en regelingen, naast de reeds genoemde zijn:

Abw:
art. 117

loaw/loaz:
art. 41

Nadere regelgeving:

Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften 1996 (Rau)

4 Het model verslag van bevindingen

● In het verslag van bevindingen wordt door de bij de gemeente fungerende accountant een oordeel gegeven omtrent de rechtmatigheid, juistheid, tijdigheid en volledigheid van de verantwoorde uitgaven en ontvangsten zoals opgenomen in de jaaropgave (met bijlagen), alsmede omtrent de wetsuitvoering, mede aan de hand van *alle aandachtspunten* opgenomen in hoofdstuk 3 van dit controle- en rapportageprotocol 1998 t.a.v. Abw, loaw en loaz.

Ook indien de uitvoering op een bepaald aspect (hoofdstuk/paragraaf) geen tekortkomingen vertoont wordt dit gerapporteerd cq. een conclusie geformuleerd.

● Rapportering omtrent de bevindingen vindt plaats per aandachtspunt waarbij dezelfde nummering wordt gebruikt als vermeld in hoofdstuk 3 van dit protocol.

● Ten aanzien van de rapportage geldt dat *per voorgeschreven hoofdstuk* (bij loaw en loaz) resp. *per paragraaf* (bij Abw) steeds eerst de controlebevindingen worden weergegeven (inclusief eventuele kwantificering met gevolgen voor de massa), gevolgd door de conclusies en het eindoordeel ('voldoende' of 'onvoldoende') ten aanzien van dat betreffende hoofdstuk of paragraaf.

● Het verslag van bevindingen wordt op de laatste pagina gedateerd en ondertekend door de bij de gemeente fungerende accountant die eindverantwoordelijk is voor het opgestelde verslag.

● Het verslag van bevindingen heeft een voorgeschreven hoofdstukindeling, en ziet er als volgt uit:

Verslag van bevindingen Abw, loaw en loaz 1998

bestaande uit de hoofdstukken:

- de accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz (hoofdstuk 1)
- de toelichting op de afgegeven accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz (hoofdstuk 2)
- rapportering omtrent de aandachtspunten (hoofdstuk 3)

1. Accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz over 1998

In dit hoofdstuk worden ondergebracht:

- 1a. de accountantsverklaring Abw 1998;
 - 1b. de accountantsverklaring loaw 1998;
 - 1c. de accountantsverklaring loaz 1998.
- Accountantsverklaringen mogen echter ook als aparte bijlage bij het verslag van bevindingen worden gevoegd. In het verslag van bevindingen wordt in dat geval door de accountant volstaan met een verwijzing naar die afzonderlijke accountantsverklaringen. Eventuele toelichtingen op accountantsverklaringen, naast de opmerkingen die al in de accountantsverklaring zijn opgenomen, worden wel in het verslag van bevindingen zelf opgenomen (hoofdstuk 2).

Voor de goede orde: behalve het verslag van bevindingen wordt ook iedere accountantsverklaring die daar deel van uitmaakt volledig ingevuld en ondertekend, ongeacht of de verklaringen wel of niet als aparte bijlage zijn opgenomen. De accountant kan dus niet volstaan met ondertekening van (alleen) de laatste pagina van het verslag van bevindingen.

De voorgeschreven model-accountantsverklaringen zijn als bijlagen aan dit protocol toegevoegd.

2. Toelichting op de accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz over 1998

- 2.1 (eventuele) toelichting op *goedkeurende* accountantsverklaring(en)
- 2.2 aanvullende toelichting op de *anders dan goedkeurende* accountantsverklaring(en)

3. Rapportage n.a.v. aandachtspuntenlijst Abw, loaw en loaz

3.1 Afwikkeling opmerkingen in verklaringen over voorgaande dienstjaren m.b.t. Abw, loaw en loaz.

3.2 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, **onderdeel Abw**,

met de volgende *voorgeschreven* paragraafindeling:

- § 3.2.1 Gemeentelijk beleid
- § 3.2.2 Het recht op uitkering
- § 3.2.3 Onderzoeksverplichtingen gemeente
- § 3.2.4 Opleggen en handhaven verplichtingen
- § 3.2.5 Terugvordering en verhaal
- § 3.2.6 Debiteuren
- § 3.2.7 Administratieve boeten
- § 3.2.8 De administratie

De nummering van de paragrafen cor-

respondeert met de nummering in de aandachtspuntenlijst.

3.3 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, **onderdeel loaw**.

3.4 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, **onderdeel loaz**.

NB. in tegenstelling tot hoofdstuk 3.2 (over Abw) kennen de hoofdstukken 3.3. en 3.4 (over loaw en loaz) geen voorgeschreven paragraafindeling. Ten aanzien van elk van deze beide wetten kan de accountant derhalve volstaan met één totaaloordeel ('voldoende' of 'onvoldoende') over de rechtmatigheid van de wetsuitvoering.

Bijlage 2

Bijlage als bedoeld in artikel 1
De accountantsverklaring loaw 1998 als onderdeel van hoofdstuk 4 van het controle- en rapportageprotocol 1998 (het model-verslag van bevindingen)
Hoofdstuk 1b van het verslag van bevindingen: de accountantsverklaring loaw 1998 versie 16 juni 1998

Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers loaw
In te vullen door ministerie: type formulier 0 6 2 1 2 1
Ontvangen d.d.: Document nr.

Gemeente : Gemeentenummer: | | | | | Jaar: **1998**

ACCOUNTANTSVERKLARING

Oprichting
Wij hebben de jaaropgave, bedoeld in artikel 1, onder m van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996 voor het onderdeel loaw, over het jaar 1998 van de gemeente gecontroleerd.
De jaaropgave is opgesteld onder verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders.
Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring bij de jaaropgave te verstrekken.

Werkzaamheden
Bij onze controle hebben wij nagegaan of de jaaropgave voldoet aan de volgende eisen:
- het voorgeschreven model van de jaaropgave is gehanteerd;
- de jaaropgave (met bijlagen) geeft getrouw de geldbedragen en aantallen weer;
- de in de jaaropgave opgenomen geldbedragen en aantallen zijn tot stand gekomen in overeenstemming met het bij en krachtens de loaw gestelde.
Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Voorts zijn de bepalingen en uitgangspunten in acht genomen van het op grond van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996 vastgestelde (Single Audit)* controle- en rapportageprotocol 1998. (* aangeven of al dan niet sprake is van het Single Audit protocol).
Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaaropgave (met bijlagen) geen onjuistheden van materieel belang bevat.
Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel
Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat de jaaropgave (met bijlagen) voldoet aan de hierboven omschreven eisen.
Deze verklaring is afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De jaaropgave is door ons gewaarmerkt, en sluit met een totaal aan voor rijksvergoeding in aanmerking komende kosten (100%) ad:

code	bedrag in guldens	G
001	f

Datum:

Ondertekening:

Naam accountantskantoor:
Adres en plaats van vestiging:
Naam behandelend accountant:
Telefoonnummer:
Telefax nummer:

aan te kniëren door accountant (b.v. data-entry SZW)	
code	Strekking van deze accountantsverklaring:
G	☐ Goedkeurend
M	☐ Goedkeurend met opmerkingen
B	☐ Verklaring met beperking(en)
O	☐ Oordeelonthouding
A	☐ Afkeurend

Bijlage 3

Bijlage als bedoeld in artikel 1
 De accountantsverklaring loaz 1998 als onderdeel van hoofdstuk 4 van het controle- en rapportageprotocol 1998 (het model-verslag van bevindingen)
 Hoofdstuk 1c van het verslag van bevindingen: de accountantsverklaring loaz 1998 versie 16 juni 1998

**Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk
 arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen loaz**

In te vullen door ministerie:
 type formulier 0 0 3 1 2 1

Ontvangen d.d.:
 Document nr.:

Gemeente : Gemeentenummer: Jaar: **1998**

ACCOUNTANTSVERKLARING

Oprichting

Wij hebben de jaaropgave, bedoeld in artikel 1, onder m van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaz en loaz 1996 voor het onderdeel loaz, over het jaar 1998 van de gemeente gecontroleerd.
 De jaaropgave is opgesteld onder verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders.
 Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring bij de jaaropgave te verstrekken.

Werkzaamheden

Bij onze controle hebben wij nagegaan of de jaaropgave voldoet aan de volgende eisen:
 - het voorgeschreven model van de jaaropgave is gehanteerd;
 - de jaaropgave (met bijlagen) geeft getrouw de geldbedragen en aantallen weer;
 - de in de jaaropgave opgenomen geldbedragen en aantallen zijn tot stand gekomen in overeenstemming met het bij en krachtens de loaz gestelde.
 Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Voorts zijn de bepalingen en uitgangspunten in acht genomen van het op grond van de Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaz en loaz 1996 vastgestelde (Single Audit)* controle- en rapportageprotocol 1998. (* aangeven of al dan niet sprake is van het Single Audit protocol).
 Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaaropgave (met bijlagen) geen onjuistheden van materieel belang bevat.
 Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat de jaaropgave (met bijlagen) voldoet aan de hierboven omschreven eisen.
 Deze verklaring is afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De jaaropgave is door ons gewaarmerkt, en sluit met een totaal aan voor rijksvergoeding in aanmerking komende kosten (100%) ad:

code	bedrag in gulden	C
001	f

Datum:

Ondertekening:

aan te kruisen door accountant (t.b.v. data-entry SZW)	
code	Strekking van deze accountantsverklaring :
G	☐ Goedkeurend
M	☐ Goedkeurend met opmerkingen
B	☐ Verklaring met beperking(en)
O	☐ Oordeelonthouding
A	☐ Afkeurend

Naam accountantskantoor:
 Adres en plaats van vestiging:
 Naam behandelend accountant:
 Telefoonnummer:
 Telefax nummer:

In dit protocol gebruikte afkortingen zijn:

Abw Algemene bijstandswet;

loaw Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers;

loaz Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

Rau Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften Abw, loaw en loaz 1996;

Bwr Besluit weigering rijksvergoeding Abw, loaw en loaz

Rfpm Regeling forfaitaire percentages maatregelen Abw, loaw en loaz.

1 Algemene uitgangspunten

1.1 Het accountantsonderzoek

Het onderzoek door de accountant omvat:

- de controle van de jaaropgave en (kwartaal)declaraties;
- de controle van de rechtmatigheid van de wetsuitvoering.

Ad a)

De controle van:

- de jaaropgave;
- de bij de jaaropgave behorende voor die wet relevante bijlagen, te weten:
 - het mutatieverslag terugvordering (voor Abw/loaw/loaz);
 - het mutatieverslag verhaal (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren leenbijstand onder beding van krediethypotheek (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren leenbijstand (voor Abw/Bz incl. Bob');
 - het mutatieverslag ondernemers in de binnenvaart (voor Abw);
 - het mutatieverslag debiteuren overbruggingsuitkeringen (voor Abw);
 - het mutatieverslag terugvordering boeten (voor Abw/loaw/loaz); en de bij de jaaropgave behorende (kwartaal-/aanvullende- en slot-)declaraties, vormt de basis voor de *accountantsverklaring* welke deel uitmaakt van het door de accountant op te stellen *verslag van bevindingen*.

Ad b)

De rapportage naar aanleiding van de controle van de rechtmatigheid van de wetsuitvoering, aan de hand van de aandachtspunten, vindt eveneens plaats in het verslag van bevindingen. Ook onderzoeksbevindingen die géén

invloed hebben op de strekking van de accountantsverklaring worden vermeld in het verslag van bevindingen.

De situatie waarin burgemeester en wethouders uitvoering geven aan een door het gemeentebestuur vastgesteld verbeterplan (als bedoeld in de circulaire van 11 september 1996; kenmerk BZ/UB/03723) ter opheffing van door de gemeente zelf geconstateerde tekortkomingen in de uitvoering van Abw, loaw en/of loaz, is geen reden voor een verminderde omvang van het onderzoek en/of andersoortige wijze van rapportering.

Dus ongeacht of de uitvoering van het gemeentelijk verbeterplan voor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanleiding is geweest te besluiten om onder voorwaarden van een financiële maatregel af te zien, dient de feitelijke stand van zaken in de uitvoering door de accountant onverminderd in beeld te worden gebracht.

1.2 De jaaropgave en de accountantsverklaring

1.2.1 Het onderwerp van onderzoek

Het onderzoek richt zich op de rechtmatigheid, de juistheid, de tijdigheid en de volledigheid van de op titel van de Abw, loaw en loaz verantwoorde uitgaven en ontvangsten, zoals deze in de jaaropgave (met bijlagen) zijn opgenomen.

Het onderzoek strekt zich mede uit over die onderdelen van de administratie waarin zijn vastgelegd:

- de vastgestelde, berekende en verstrekte uitkeringen; alsmede
- de uit of in verband met de besluiten ontstane vorderingen op (gewezen) uitkeringsgerechtigden en/of derden, en de afwikkeling daarvan.

Eén van de rechtmatigheidsaspecten is ook of beslissingen, in het kader van deze wetten gedaan, zijn genomen door of namens het beslissingsbevoegde orgaan/persoon.

Tevens dient het onderzoek om de juistheid, volledigheid en tijdigheid vast te stellen van de informatie opgenomen in de bij de minister ingediende (kwartaal-, aanvullende en slot-) declaraties. Hierbij wordt vastgesteld of de in deze declaraties opgenomen aantallen en bedragen naadloos aansluiten met de gegevens in de jaaropgave (en de bijbehorende bijlagen). Indien deze

aansluiting is vastgesteld, vormen deze declaraties de specificatie van de gedurende het jaar gerealiseerde soorten uitgaven en ontvangsten en uitgaven naar categorieën van personen.

1.2.2 De reikwijdte van de accountantsverklaring

De accountantsverklaring heeft met ingang van 1998 betrekking op de jaaropgave (met bijlagen) alsmede op die aspecten van de wetsuitvoering die zijn opgenomen in het *Besluit weigering rijksvergoeding Abw, loaw en loaz* (Stb.1996, 519; verder te noemen *Bwr*). Het model-verslag van bevindingen en modellen van goedkeurende accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz 1998 zijn als bijlage opgenomen bij hoofdstuk 4 van dit protocol.

Het is de bevoegdheid van de minister om de rijksvergoeding vast te stellen op basis van *alle* beschikbare gegevens. Ook als de strekking van de accountantsverklaring goedkeurend is, betekent dit niet dat de rijksvergoeding ook altijd wordt vastgesteld conform hetgeen in de jaaropgave is verantwoord.

Op grond van overige beschikbare informatie (zoals rapportage van de rijksconsulent sociale zekerheid of het door de accountant opgestelde verslag van bevindingen) kan de minister immers besluiten om, gelet op artikel 136, derde lid Abw, artikel 59, vierde lid loaw en artikel 59, vierde lid loaz, de vergoeding geheel of gedeeltelijk te weigeren en de reeds betaalde vergoeding geheel of gedeeltelijk terug te vorderen of te verrekenen. Nadere regels hieromtrent zijn opgenomen in het *Bwr*, alsmede in de Regeling forfaitaire percentages maatregelen Abw, loaw en loaz (Stcrt. 1996, 247; verder te noemen *Rfpm*).

1.2.3 De te hanteren toleranties

De bedragen opgenomen in de jaaropgave moeten exact aansluiten met de ingediende (kwartaal-, aanvullende en slot-) declaraties. Deze exacte aansluiting met genoemde declaraties geldt ook voor de uitgaven en ontvangsten welke in de bijlagen bij deze jaaropgave zijn opgenomen, alsmede voor de aansluiting tussen de in deze bijlagen opgenomen saldi per aanvang van het betreffende jaar en de saldi per ultimo van het voorgaande jaar. Voor de bedragen opgenomen in de voor-

noemde declaraties geldt een goedkeuringstolerantie van 5% over de jaaropgave als geheel.

1.2.4 De rapportagevoorschriften

De controle van de jaaropgave wordt afgesloten met een accountantsverklaring die betrekking heeft op de jaaropgave als saldo c.q. resultaat van de ingediende declaraties en de bij deze jaaropgave behorende bijlagen.

De verklaring omvat zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid van de verantwoorde bedragen én kwantiteiten (aantallen uitkeringontvangenden, verstrekkingen en debiteuren). Voor de verklaring die wordt verstrekt, geldt een verplicht te gebruiken tekst waaruit ten minste blijkt dat de controle is uitgevoerd met inachtneming van de in dit controle- en rapportageprotocol gegeven voorschriften. Zie voor de model accountants-verklaringen hoofdstuk 4 van dit protocol (bijlagen 1a, 1b en 1c).

Indien de verklaring een niet goedkeurende strekking heeft (bij overschrijding van de tolerantie), dienen de bewoordingen van de verklaring te worden aangepast en de redenen daarvan te worden gemotiveerd in die verklaring.

In dat geval dient in hoofdstuk 2.1 van het verslag van bevindingen een uitgebreide toelichting te worden gegeven over de geconstateerde fouten en de oorzaken hiervan.

De fouten moeten worden gekwantificeerd, waarbij zowel bij de financiële als bij de niet-financiële fouten wordt aangegeven wat de geschatte fout is voor dat onderdeel van de uitvoering. Ook de controlebevindingen die geen invloed hebben op de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring, worden vermeld in hoofdstuk 2.1 van het verslag van bevindingen. Het model-verslag van bevindingen is opgenomen in hoofdstuk 4 van dit protocol.

1.3 De aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

1.3.1 Het onderwerp van onderzoek

Het onderwerp is de rechtmatigheid van de wetsuitvoering, voor zover die direct dan wel indirect verband houdt met kosten die bij het rijk gedeclareerd worden. Uitgangspunt bij deze rechtmatigheidstoets zijn de normen zoals die ontleend worden aan de geldende wet- en regelgeving. In de aandachts-

puntenlijst (zie hoofdstuk 3 van dit protocol) zijn die bepalingen uit wet- en regelgeving opgenomen die van belang zijn bij de rapportage over de rechtmatigheid van de wetsuitvoering. Het is noodzakelijk dat bij de aandachtspunten de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie en interne controle, alsmede de opzet en uitvoering van de operationele behandelingsprocessen worden getoetst. Het gaat hierbij onder meer om:

- de procedures met daaraan verbonden termijnen (bv. hebben de her-, debiteuren- en beëindigingsonderzoeken tijdig plaatsgevonden);
- de aanwezigheid van documenten (bv. liggen aan de uitkeringen dan wel vorderingen besluiten ten grondslag);
- de overeenstemming van de in de besluiten vastgestelde hoogte van de uitkeringen met de op dat moment geldende wettelijke bedragen, enz.

1.3.2 De te hanteren goedkeurings- en controletoelanties

Er wordt onderscheid gemaakt in wel en niet in geld te waarden aandachtspunten.

Voor de wél in geld te waarden aandachtspunten geldt per hoofdstuk resp. per aandachtspunt een tolerantie van 5%, te rekenen over de jaaropgave als geheel.

Hebben (de som van) tekortkomingen bij kwantificering een groter financieel beslag dan 5% van de door de gemeente gedeclareerde rijksvergoeding (eventueel samen met hetgeen ten aanzien van de jaaropgave is geconstateerd), dan dient dit feit altijd gevolgen te hebben voor de strekking van de accountantsverklaring.

Voor de niet in geld te waarden aandachtspunten geldt per aandachtspunt dat tekortkomingen met een foutverwachting groter dan 5% gesignaleerd moeten kunnen worden.

Het staat de accountant vrij zijn eigen controle-aanpak te kiezen.

1.3.3 De rapportagevoorschriften

Omtrent de controle van de aandachtspunten wordt gerapporteerd in het verslag van bevindingen (zie hoofdstuk 4 van dit protocol).

Per aandachtspunt dient de accountant zijn bevindingen gekwantificeerd te rapporteren (ook indien de fout binnen de tolerantie blijft).

Kwantificering bestaat uit vermelding van het aantal verrichte waarnemin-

gen en van het aantal waarnemingen waarin de fout/tekortkoming is geconstateerd. Hierbij worden (zo mogelijk) ook de bedragen vermeld. Tevens wordt de geschatte invloed van deze fout/tekortkoming geëxtrapoleerd naar het gehele aandachtspunt (in bedragen resp. kwantiteiten).

Indien de tekortkoming zich voordoet ten aanzien van een in het *Bwr* genoemd aspect van de wetsuitvoering, én is het geldelijk beslag van deze tekortkoming niet exact of bij benadering vast te stellen, dan wordt dit geldelijke beslag berekend aan de hand van de *Rfpm*.

Voorts geeft de accountant per hoofdstuk (groep van aandachtspunten) een conclusie. Deze kan worden gegeven in de termen 'voldoende' of 'onvoldoende'. Een alternatief is dat de accountant bij zijn conclusie aangeeft dat de procedures conform de regelgeving hebben plaatsgevonden. Indien de tolerantie (5%) wordt overschreden dient het oordeel 'onvoldoende' te worden gegeven.

Voorzover de aandachtspunten geen invloed hebben op de bedragen en aantallen zoals opgenomen in de jaaropgave/declaraties én bijlagen bij deze jaaropgave, hebben zij uiteraard geen invloed op de strekking van de accountantsverklaring. Eventuele opmerkingen van de accountant worden dan weergegeven in het verslag van bevindingen.

2 De jaaropgave en (kwartaal)declaraties

Door de accountant wordt zowel onderzoek gedaan naar de aansluiting tussen declaraties en jaaropgave, als naar de gegevens in de jaaropgave zelf. De werkzaamheden omvatten:

Onderzoek naar de aansluiting tussen jaaropgave en ingezonden declaraties

2.1 Beoordeel de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de informatie opgenomen in de (kwartaal-, aanvullende en slot-)declaraties, en stel vast dat de daarin opgenomen aantallen en bedragen naadloos aansluiten met de gegevens in de jaaropgave (en de bij die jaaropgave behorende bijlagen).

NB. de beoordeling van de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de informatie opgenomen in de (kwartaal-, aanvullende en slot-)declaraties behoeft slechts te leiden tot opmerkin-

gen en een conclusie in het rapport van bevindingen.

Eventuele geconstateerde tekortkomingen inzake de kwartaal- of aanvullende declaraties hebben derhalve geen invloed op de strekking van de accountantsverklaring bij de jaaropgave, mits de geconstateerde verschillen en onjuistheden via de slotdeclaratie zijn gecorrigeerd, én de jaaropgave ook niet anderszins nadelig beïnvloed wordt door de in de kwartaal- en aanvullende declaraties geconstateerde onjuistheden en tekortkomingen. Middels slotdeclaratie(s) dient derhalve -waar nodig- alsnog een juiste verantwoording per declaratiecode te zijn gerealiseerd.

Onderzoek naar de gegevens in de jaaropgave

2.2 Vaststellen dat indien een besluit aangaande bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart is genomen, de gemeente daartoe bevoegd is (artikel 25 Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.3 Vaststellen dat juiste bedragen voor de kosten van uitvoering van de bijstandsverlening aan ondernemers in de binnenvaart zijn gedeclareerd (artikel 26, tweede lid van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.4 Vaststellen dat juiste bedragen voor de kosten van onderzoek in het kader van bijstandsverlening aan zelfstandigen zijn gedeclareerd (artikel 26, eerste lid van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen).

2.5 Vaststellen dat alle besluiten met betrekking tot:

- de terugvordering en het verhaal van verstrekte uitkeringen;
 - het buiten invordering stellen van de Abw-, loaw- en loaz-vorderingen, tijdig en juist zijn opgenomen in de mutatieverslagen bij de jaaropgave.
- 2.6 Vaststellen dat ten aanzien van de mutatieverslagen bij de jaaropgave:
- aansluiting bestaat met de overeenkomstige bijlage van het vorig dienstjaar
 - (de beginstand van dit dienstjaar moet overeenstemmen met de eindstand van het voorafgaande dienstjaar);

- de toe-/afname op grond van genomen besluiten en aantallen vorderingen overeenstemt met de gemeentelijke administratie terzake;

- de toe-/afname van vorderingenbedragen aansluit met de onderliggende

verantwoordingen in de kwartaaldeclaraties;

- de saldi per 31/12 voor zowel bedragen als aantallen juist zijn vastgesteld.

2.7 Vaststellen dat bij cessie van inkomsten (sociale verzekeringsuitkeringen, alimentatie e.d.) alleen de kosten van de verleende aanvullende bijstand zijn gedeclareerd en de verantwoorde ontvangsten dus geen gecedeerde inkomsten bevatten).

2.8 Vaststellen dat de juiste gemeentelijke jaarverhouding tussen bijstandsnorm en toeslag is bepaald (artikel 134, derde lid Abw; evenredige toerekening).

2.9 Vaststellen dat, rekening houdend met deze juiste jaarverhouding, de splitsing van de bedragen over de diverse rubrieken van de declaraties juist en volledig heeft plaatsgevonden.

3 Aandachtspuntenlijst Abw, loaw en loaz

3.1 Algemeen

Eventuele opmerkingen, vermeld in een verslag van bevindingen (of in een accountantsverklaring) over een voorgaand dienstjaar, bezien op afwikkeling.

3.2 Aandachtspunten inzake de rechtmatigheid van de wetsuitvoering

3.2.1 Gemeentelijk beleid

De accountant dient in dit kader vast te stellen:

- a. dat er een plan en een beleidsverslag, als bedoeld in artikel 110 van de Gemeentewet totstand zijn gekomen;
- b. dat deze tenminste zijn gericht op de onderwerpen genoemd in in artikel 118 Abw resp. art. 42 loaw/loaz;
- c. dat deze elk kalenderjaar door het gemeentebestuur zijn vastgesteld;
- d. dat bij verordening is vastgesteld voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verhoogd of verlaagd, en op grond van welke criteria de hoogte van die verhoging of verlaging wordt bepaald (art. 38, eerste lid Abw);
- e. dat deze verordening tevens voldoet aan de overige relevante bepalingen van de Abw (o.a. de overige leden van artikel 38 Abw).

Toelichting

De relevante wetsartikelen voor de oordeelsvorming door de accountant zijn hierboven al vermeld.

In het verslag van bevindingen wordt in ieder geval melding gemaakt:

- van het ontbreken van een (beleids-)plan en/of een beleidsverslag;
- of in het (beleids-)plan en het beleidsverslag aandacht is geschonken aan tenminste de in artikel 118 Abw resp. art. 42 loaw/loaz genoemde onderwerpen;
- indien het beleidsplan niet voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar door burgemeester en wethouders is vastgesteld (in dat geval wordt vermeld per welke datum vaststelling heeft plaatsgevonden);
- of het (beleids-)plan door de gemeenteraad is goedgekeurd;
- per welke datum het beleidsverslag over het voorafgaande jaar door de gemeenteraad is vastgesteld.

3.2.2 Het recht op uitkering Gereserveerd.

3.2.3 Onderzoeksverplichtingen gemeente

3.2.3.1 Vaststellen dat bij onderzoeken bij de aanvraag voor een uitkering, alsmede bij heronderzoeken, aandacht is geschonken aan alle relevante aspecten voor het (opnieuw) vaststellen van het recht op uitkering (het volledigheidaspect)*

3.2.3.2 Vaststellen dat de heronderzoeken tijdig zijn verricht (artikel 2, *Rau*)**

3.2.3.3 Vaststellen dat de beëindigingsonderzoeken tijdig zijn verricht en dat in deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze de beëindigingsdatum is vastgesteld en de afwikkeling van de wederzijdse verplichtingen is geregeld (artikel 3, *Rau*)*

* Indien wordt geconstateerd dat er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn dan wordt in het verslag van bevindingen, de tekortkoming als volgt gekwantificeerd. Kwantificering strekt zich naast een omschrijving van de aard van het manco, ook uit tot vermelding van de omvang van de tekortkoming in relatie tot het relevante bestand (in een percentage).

** Indien wordt geconstateerd dat er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn dan wordt in het verslag van bevindingen de tekortkoming als volgt gekwantificeerd:

- de omvang van de tekortkoming uitgedrukt in een percentage van het relevante bestand (het relevante bestand is het bestand waarin heronderzoek nodig was);
- de geconstateerde gemiddelde termijnoverschrijding in maanden.

De in §3 van de *Rau* genoemde termijnen betreffen het aantal uitkeringsmaanden. Wat dient daaronder te worden verstaan ?

Ten behoeve van een *uniforme meting* geldt het volgende.

Wanneer in de loop van januari uitkering wordt toegekend over januari, ongeacht de datum met ingang waar-

van de toekenning geschiedt, dan geldt de maand januari als eerste uitkeringsmaand. Wordt in januari besloten om met ingang van februari uitkering toe te kennen, dan geldt februari als eerste uitkeringsmaand. Wordt de uitkering in februari toegekend met terugwerkende kracht tot januari, dan geldt februari als eerste maand. Er mag immers van worden uitgegaan dat de gemeente ten tijde van de besluitvorming over de meest actuele stand van zaken m.b.t. de voor het recht op uitkering zijnde gegevens beschikt.

De meting van de termijnen geschiedt in hele kalendermaanden.

Indien na het intake-gesprek een uitkering wordt verleend, dan wordt ervan uitgegaan dat de eerste uitkeringsmaand plus de eerstvolgende zeven maanden van deze uitkering worden gedekt door onderzoek en heronderzoek samen.

Analoog geldt dit voor de maand waarin de beslissing op het heronderzoek is genomen plus de eerstvolgende zeven maanden.

Voor de goede orde: indien er sprake is van een onderzoeksplan als bedoeld in artikel 2 en/of 4 Rau, dan wordt uiteraard gerekend met de op grond daarvan geldende (afwijkende) termijnen. Met betrekking tot een maand waarover géén uitkering is verstrekt dient als volgt gehandeld te worden.

Maanden waarover niet tot uitbetaling van de uitkering is overgegaan zonder dat het recht formeel beëindigd is (bijvoorbeeld omdat betrokkene eenmalig inkomsten heeft ontvangen die meer bedragen dan de toepasselijke bijstand), tellen wél mee bij de eventuele berekening van achterstandsmaanden. Wanneer het recht op bijstand wél formeel onderbroken is geweest (en er dus sprake is van een beëindigingsbeschikking en een nieuwe toekenningsbeschikking), dan begint de heronderzoekstermijn bij de hernieuwde toekenning van voorafaan te lopen, als betrof het een volstrekt nieuw geval. Relevante wetsartikelen, besluiten en regelingen zijn:

Abw:

Art. 65 (inlichtingenverplichting belanghebbende en identiteit)

Art. 66, eerst t/m zesde lid (verstrekking gegevens en bewijsstukken, algemene en specifieke onderzoeksverplichting burgemeester en wethouders)

Art. 68, vierde t/m zesde lid (niet behandelde aanvraag, voorwaarde voor kunnen nemen van een besluit en uitzondering daarop)

Art. 69 (opschorting van de bijstand)

Art. 70, eerste en tweede lid (vereisten inhoud besluit)

Art.117 (de administratie)

loaw/loaz:

Analoog aan de Abw zijn de volgende artikelen van belang: 13, 14, eerste t/m zesde lid, 16, vierde t/m zesde lid, 17, 18, eerste en tweede lid, en 41.

Nadere regelgeving:

Bbz (eventueel artikel 19)

Rau (toelichting op artikel 2, eerste lid, onder c alsmede de artikelen 5 en 6)

Opleggen en handhaven verplichtingen

Gereserveerd.

Terugvordering en verhaal

Gereserveerd.

3.2.6 Debiteuren

3.2.6.1 Vaststellen dat debiteurenonderzoeken *op belanghebbenden* tijdig zijn verricht en dat deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze hebben plaatsgevonden (betreft debiteuren terugvordering; art 4 Rau).*

3.2.6.2 Vaststellen dat debiteurenonderzoeken *op derden* tijdig zijn verricht en dat deze onderzoeken op een juiste en volledige wijze hebben plaatsgevonden waarbij duidelijk is wat de betalings- en aflossingsverplichtingen zijn (betreft debiteuren verhaal; artikel 4 Rau).*

NB. Bovenstaand onderscheid is van belang gelet op artikel 2, eerste lid onder d. en e. van het Rfpm.

3.2.6.3 Vaststellen dat de vorderingen, voortkomend uit de uitvoering van de hier genoemde wetten en terzake opgenomen in een debiteurenadministratie niet verjaard zijn.

3.2.6.4 Vaststellen dat de oorzaak van het afboeken van vorderingen is gelegen in de individuele omstandigheden van de debiteur en geen oorzakelijk verband heeft met omstandigheden welke binnen de invloedssfeer van de gemeente zijn gelegen.

* Indien er ten aanzien van dit punt tekortkomingen zijn geconstateerd dan wordt de tekortkoming in het verslag van bevindingen, als volgt beschreven en gekwantificeerd:

- een omschrijving van de aard van de tekortkoming;
- de omvang van de tekortkoming in relatie tot het relevante bestand (uitgedrukt in een percentage);
- het aantal maanden, indien de tekortkoming zich in een deel van het vergoedingsjaar heeft voorgedaan.

De relevante wetsartikelen, besluiten en regelingen bij deze onderdelen zijn:

Abw:

Art 66, zevende lid

loaw/loaz:

Art. 14, zevende lid

Nadere regelgeving:

Art. 4 Rau; art. 2 Rfpm

3.2.7 Administratieve boeten

3.2.7.1 Vaststellen dat bij het opleggen van een administratieve boete voldaan is aan het gestelde in:

- artikel 14a, vijfde lid Abw;
- artikel 14b, eerste t/m vierde lid Abw;
- artikel 14d, eerste en tweede lid Abw;
- artikel 20a, vijfde lid loaw en loaz;
- artikel 20b, eerste t/m vierde lid loaw en loaz;
- artikel 20d, eerste en tweede lid loaw en loaz.

3.2.7.2 Vaststellen dat het besluit waarbij een boete wordt opgelegd de termijn of de termijnen vermeldt waarbinnen deze moeten worden betaald, alsmede de wijze waarop het besluit, bij gebrek aan tijdige betaling, overeenkomstig artikel 14f Abw en artikel 20f loaw en loaz zal ten uitvoer worden gelegd (artikel 14 c, eerste lid Abw en artikel 20c, eerste lid loaw en loaz).

3.2.7.3 Vaststellen dat een administratieve boete is opgelegd:

- binnen een jaar nadat burgemeester en wethouders de belanghebbende overeenkomstig artikel 14b, vierde lid, in de gelegenheid hebben gesteld zijn

zienswijze naar voren te brengen (artikel 14e, eerste lid Abw en artikel 20e loaw en loaz);

- binnen vijf jaar nadat de desbetreffende gedraging heeft plaatsgevonden (artikel 14e, tweede lid Abw en artikel 20e loaw en loaz).

3.2.7.4 Vaststellen bij de tenuitvoerlegging van de besluiten het gestelde in artikel 14f, tweede, derde, vierde, zesde, zevende, tiende en elfde lid Abw, en artikel 20f, eerste, derde t/m zevende, tiende en elfde lid loaw en loaz in acht is genomen.

De relevante wetsartikelen zijn al bij de aandachtspunten genoemd.

3.2.8 De administratie

Vaststellen dat in de administratie een juiste, volledige en tijdige vastlegging is gewaarborgd van:

- besluiten vanwege aanvragen (om een voorziening);
- besluiten vanwege onderzoeken (primaire onderzoek/heronderzoeken);
- besluiten vanwege uitkeringen (b.v. vanwege gemelde omstandigheden van invloed op de hoogte van een uitkering);
- besluiten met betrekking tot verordeningen;
- besluiten met betrekking tot verplichtingen;
- uit besluiten voortkomende betalingen;
- uit besluiten voortkomende ontvangsten.

Indien er tekortkomingen zijn geconstateerd dan wordt in het verslag van bevindingen tevens het aantal maanden vermeld waarin deze zich in het vergoedingsjaar hebben voorgedaan. Per tekortkoming wordt voorts aangegeven op welke van de onder 3.2.8 geformuleerde typen besluiten deze betrekking heeft.

Toelichting:

Aspecten die tevens bij de oordeelsvorming moeten worden betrokken zijn:

- 1) de dossiervorming;
- 2) de zichtbare en controleerbare vastlegging van bewijsstukken ten behoeve van het besluitvormings-, uitvoerings-, controle- en verantwoordingsproces (art. 117, eerste lid, onder c Abw; art. 41, eerste lid, onder c van de loaw en loaz; art. 6.1 Rau);
- 3) de samenhang tussen de diverse vastleggingen en bewijsstukken (art. 6.2 Rau);
- 4) de samenhang per wet tussen de

totalen in de administratie en van de onderdelen van de declaratie en jaaropgave (art. 6.3 Rau).

De relevante wetsartikelen, en besluiten en regelingen, naast de reeds genoemde zijn:

Abw:
art. 117

loaw/loaz:
art. 41

Nadere regelgeving:

Regeling administratieve uitvoeringsvoorschriften 1996 (Rau)

4 Het model verslag van bevindingen

- In het verslag van bevindingen wordt door de bij de gemeente fungerende accountant een oordeel gegeven omtrent de rechtmatigheid, juistheid, tijdigheid en volledigheid van de verantwoorde uitgaven en ontvangsten zoals opgenomen in de jaaropgave (met bijlagen), alsmede omtrent de wetsuitvoering, mede aan de hand van *alle aandachtspunten* opgenomen in hoofdstuk 3 van dit controle- en rapportageprotocol 1998 t.a.v. Abw, loaw en loaz.

Ook indien de uitvoering op een bepaald aspect (hoofdstuk/paragraaf) geen tekortkomingen vertoont wordt dit gerapporteerd cq. een conclusie geformuleerd.

- Rapportering omtrent de bevindingen vindt plaats per aandachtspunt waarbij dezelfde nummering wordt gebruikt als vermeld in hoofdstuk 3 van dit protocol.

- Ten aanzien van de rapportage geldt dat *per voorgeschreven hoofdstuk* (bij loaw en loaz) resp. *per paragraaf* (bij Abw) steeds eerst de controlebevindingen worden weergegeven (inclusief eventuele kwantificering met gevolgen voor de massa), gevolgd door de conclusies en het eindoordeel ('voldoende' of 'onvoldoende') ten aanzien van dat betreffende hoofdstuk of paragraaf.

- Het verslag van bevindingen wordt op de laatste pagina gedateerd en ondertekend door de bij de gemeente fungerende accountant die eindverantwoordelijk is voor het opgestelde verslag.

- Het verslag van bevindingen heeft een voorgeschreven hoofdstukindexing, en ziet er als volgt uit:

Verslag van bevindingen Abw, loaw en loaz 1998

bestaande uit de hoofdstukken:

- de accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz (hoofdstuk 1)
- de toelichting op de afgegeven accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz (hoofdstuk 2)
- rapportering omtrent de aandachtspunten (hoofdstuk 3)

1. Accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz over 1998

In dit hoofdstuk worden ondergebracht:

- 1a. de accountantsverklaring Abw 1998;
- 1b. de accountantsverklaring loaw 1998;
- 1c. de accountantsverklaring loaz 1998.

Accountantsverklaringen mogen echter ook als aparte bijlage bij het verslag van bevindingen worden gevoegd. In het verslag van bevindingen wordt in dat geval door de accountant volstaan met een verwijzing naar die afzonderlijke accountantsverklaringen. Eventuele toelichtingen op accountantsverklaringen, naast de opmerkingen die al in de accountantsverklaring zijn opgenomen, worden wel in het verslag van bevindingen zelf opgenomen (hoofdstuk 2).

Voor de goede orde: behalve het verslag van bevindingen wordt ook iedere accountantsverklaring die daar deel van uitmaakt volledig ingevuld en ondertekend, ongeacht of de verklaringen wel of niet als aparte bijlage zijn opgenomen. De accountant kan dus niet volstaan met ondertekening van (alleen) de laatste pagina van het verslag van bevindingen.

De voorgeschreven model-accountantsverklaringen zijn als bijlagen aan dit protocol toegevoegd.

2. Toelichting op de accountantsverklaringen Abw, loaw en loaz over 1998

- 2.1 (eventuele) toelichting op *goedkeurende* accountantsverklaring(en)
- 2.2 aanvullende toelichting op de *anders dan goedkeurende* accountantsverklaring(en)

3. Rapportage n.a.v. aandachtspuntenlijst Abw, loaw en loaz

3.1 Afwikkeling opmerkingen in verklaringen over voorgaande dienstjaren m.b.t. Abw, loaw en loaz.

3.2 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, onder-

deel Abw, met de volgende voorgeschreven paragraafindeling:

- § 3.2.1 Gemeentelijk beleid
- § 3.2.2 Het recht op uitkering
- § 3.2.3 Onderzoeksverplichtingen gemeente
- § 3.2.4 Opleggen en handhaven verplichtingen
- § 3.2.5 Terugvordering en verhaal
- § 3.2.6 Debiteuren
- § 3.2.7 Administratieve boeten
- § 3.2.8 De administratie

De nummering van de paragrafen correspondeert met de nummering in de aandachtspuntenlijst.

3.3 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, **onderdeel loaw**.

3.4 Verslag omtrent de rechtmatigheid van de wetsuitvoering in 1998, **onderdeel loaz**.

NB. in tegenstelling tot hoofdstuk 3.2 (over Abw) kennen de hoofdstukken 3.3. en 3.4 (over loaw en loaz) geen voorgeschreven paragraafindeling. Ten aanzien van elk van deze beide wetten kan de accountant derhalve volstaan met één totaaloordeel ('voldoende' of 'onvoldoende') over de rechtmatigheid van de wetsuitvoering.